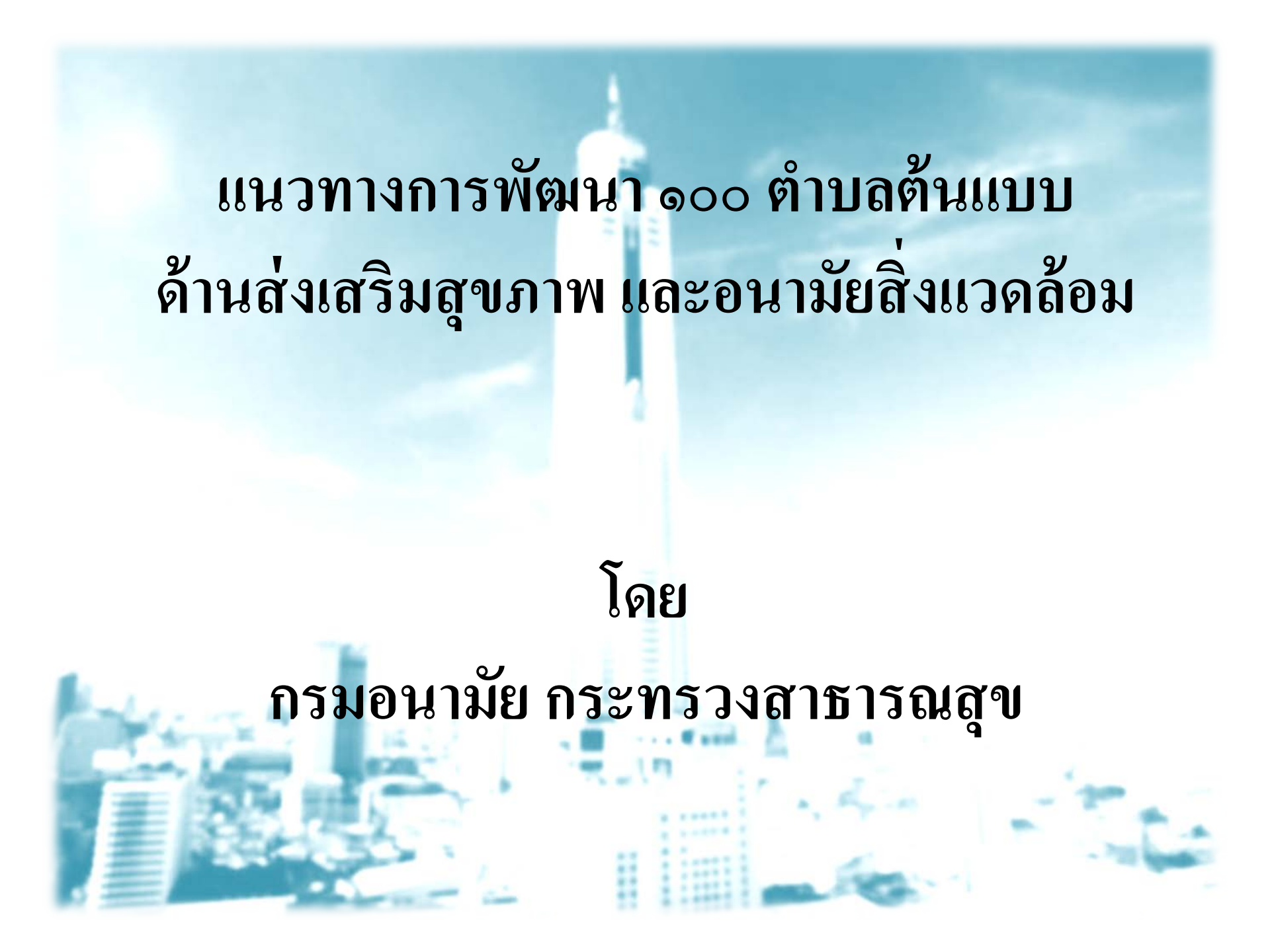

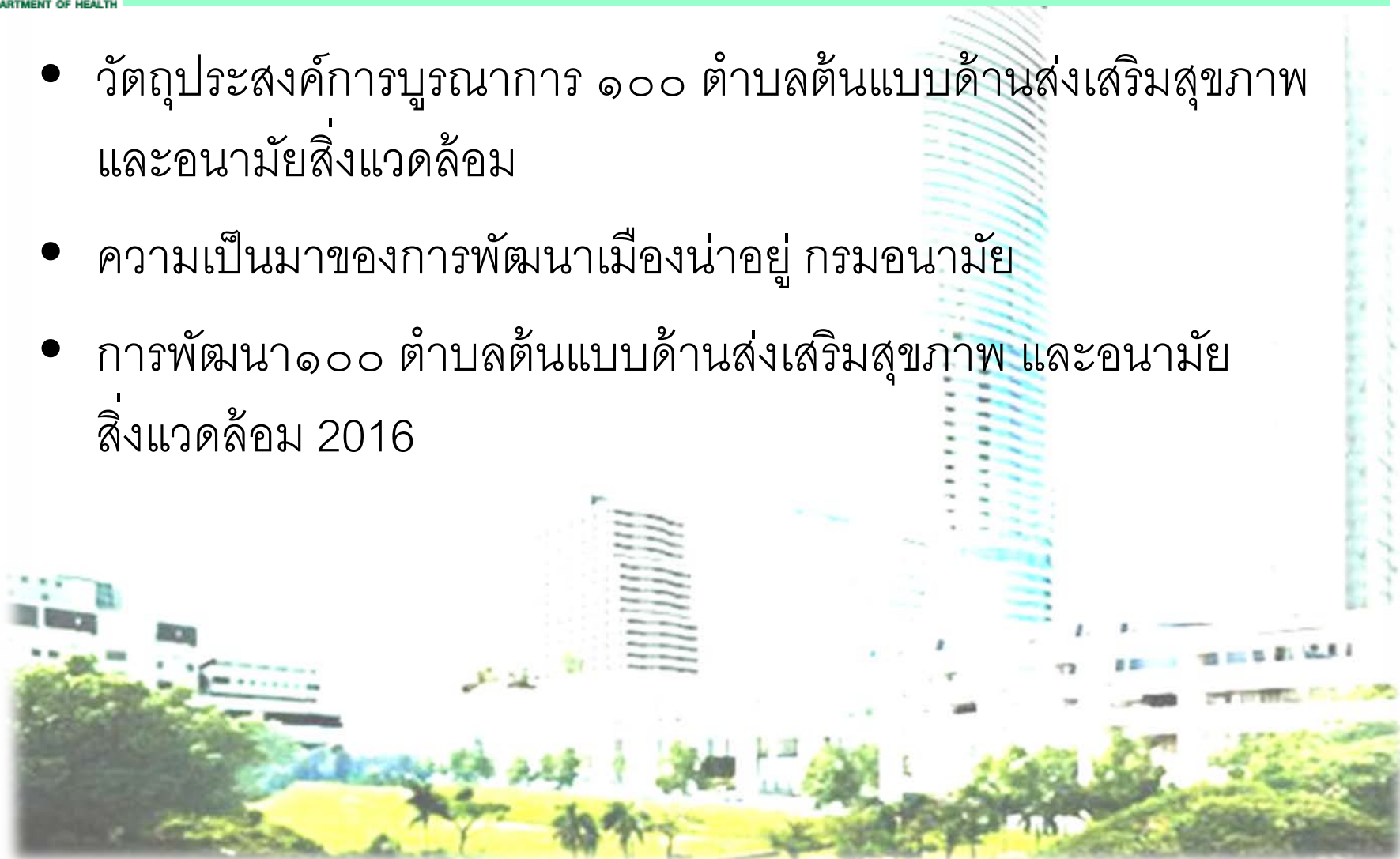
แนวทางการพัฒนา ๑๐๐ ตำบลต้นแบบ ด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม

โดย

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

Content

- วัตถุประสงค์การบูรณาการ ๑๐๐ ตำบลต้นแบบด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม
- ความเป็นมาของการพัฒนาเมืองน่าอยู่ กรมอนามัย
- การพัฒนา ๑๐๐ ตำบลต้นแบบด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม 2016

วัตถุประสงค์การพัฒนา ๑๐๐ ตำบลต้นแบบ ด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม

- เพื่อพัฒนาพื้นที่ชุมชนให้การดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพ
- เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการบริการด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพ ที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ
- เพื่อให้ประชาชน และชุมชน สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาในพื้นที่ และมีการดูแล จัดการปัญหาด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ด้วยตนเอง และมีความยั่งยืน

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

ความเป็นมาของการ พัฒนาเมืองน่าอยู่ กรมอนามัย

เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน คืออะไร?

- “เมืองน่าอยู่” ในความหมายขององค์การอนามัยโลก หรือ “Healthy Cities” (2537) หมายถึง เมืองสุขภาพ หรือเมืองสุขภาพดี
- เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนในบริบทเทศบาลไทย (2547) หมายถึง
  - เมืองที่คนมี “ความเป็นอยู่ที่ดี” โดยได้รับบริการขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอ
  - รู้สึก “มีความสุข” ในการอยู่ในเมือง
  - เมืองอยู่ท่ามกลาง “สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน”
  - ผู้บริหารเมืองมีการบริหารจัดการองค์กรตาม “หลักธรรมาภิบาล”
  - เทศบาลเป็น “องค์กรแห่งการเรียนรู้และพัฒนา” ให้ทันตามกระแสโลก
  - เทศบาลยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ในการดำเนินงาน คือ มีเหตุผล ความพอประมาณ และมีภูมิคุ้มกัน

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

Healthy Cities by WHO

- องค์การอนามัยโลก ได้กำหนดให้มีการพัฒนาเมืองน่าอยู่ (**Healthy cities**) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
  - เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี
  - เพื่อตอบสนองความต้องการด้านสุขอนามัยและการสุขภาพ
  - เพื่อการเข้าถึงระบบบริการของสถานบริการสาธารณสุข
  - เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

ปัจจัยความสำเร็จของ Healthy cities by WHO

- ความร่วมมือจากภาคชุมชน
- มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน
- ความรู้สึกเป็นเจ้าของนโยบายเกี่ยวกับเมืองสะอาด
- มีภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง
- มีกระบวนการพัฒนาที่เป็นระบบ

ที่มา: บทบรรยายในการประชุมคณะทำงานพิจารณาโครงการสำคัญ สำนักงานมัยสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 2/2559

โครงการเมืองน่าอยู่ โดย กรมอนามัย

- เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2537 โดยการดำเนินงานจะสอดคล้องรับองค์การอนามัยโลก โดยมีแนวคิดเพื่อสร้างพลังความเข้มแข็งและสร้างการมีส่วนร่วม ของ อปท. ประชาชน และภาคีเครือข่าย
- กลยุทธ์ ใช้หลักการพัฒนางานสาธารณสุขมูลฐาน (Primary Health care) และยุทธศาสตร์สุขภาพดีถ้วนหน้า (Health for all) ในการดำเนินงาน มีพื้นที่นำร่องคือ กทม. เทศบาลนครนครราชสีมา เทศบาลนครยะลา เทศบาลเมืองพะเยา และเทศบาลเมืองพนัสนิคม

โครงการเมืองน่าอยู่ด้านสุขภาพ กรมอนามัย

ปี 2546-2548 กรมอนามัยมีการกำหนดนโยบายเมืองน่าอยู่ ด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม และกำหนดให้มีเกณฑ์การวัดผลที่กระบวนการ 5 กระบวนการ ตามตัวชี้วัดของเมืองน่าอยู่ จากองค์การอนามัยโลก ได้แก่

5 ตัวชี้วัดกระบวนการ

- อปท. มีนโยบายและแผนการดำเนินงานเมืองน่าอยู่ด้านสุขภาพ
- เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านสุขภาพได้รับการอบรม/ประชุม/สัมมนา เกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ด้านสุขภาพ/การบังคับใช้กฎหมายสาธารณสุข
- มีภาคีเครือข่าย/ผู้นำชุมชนเป็นแนวร่วม และผลักดันงานในพื้นที่
- มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงาน
- มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านสุขภาพ

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

โครงการเมืองน่าอยู่ กรมอนามัย

- ปี 2549-2551 กรมอนามัย ปรับโครงการ เมืองน่าอยู่ เป็น ประเด็น ยุทธศาสตร์เมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ โดยใช้การประเมิน 5 กระบวนการ เดิม และเพิ่มเติมผลสัมฤทธิ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม 8 ประเด็น ได้แก่

กลยุทธ์

- สร้างภาคีเครือข่าย
- ลงทุนพัฒนาโครงสร้างและระบบงาน
- พัฒนากระบวนการกำหนดกฎหมายและนโยบาย
- สร้างความตระหนักเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- พัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

ผลสัมฤทธิ์อนามัยสิ่งแวดล้อม 8 ประเด็น

- การพัฒนาตลาดสดน่าซื้อ
- ร้านจำหน่ายอาหาร แผงลอย
- มีระบบประปา
- มีระบบการจัดการมูลฝอยของท้องถิ่น
- สิ่งแวดล้อม
- มีระบบการจัดการสิ่งปฏิกูล
- การส่งเสริมการออกเทศบัญญัติ
- การจัดการเหตุรำคาญ

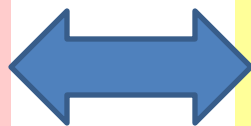

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

สรุปแนวทางการพัฒนาโครงการเมืองน่าอยู่

5 ตัวชี้วัดกระบวนการ

- อปท. มีนโยบายและแผนการดำเนินงาน
- เจ้าหน้าที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับสุขภาพและกฎหมาย
- มีภาคีเครือข่าย/ผู้นำชุมชนเป็นแนวร่วม และผลักดันงานในพื้นที่
- มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงาน
- มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูล

ผลสัมฤทธิ์อนามัยสิ่งแวดล้อม 8 ประเด็น

- การพัฒนาตลาดสดน่าซื้อ
- ร้านจำหน่ายอาหาร แผงลอย
- มีระบบประปา
- มีระบบการจัดการมูลฝอยของท้องถิ่น
- ส้วมสาธารณะ
- มีระบบการจัดการสิ่งปฏิกูล
- การส่งเสริมการออกเทศบัญญัติ
- การจัดการเหตุรำคาญผล

กลยุทธ์

- สร้างภาคีเครือข่าย
- ลงทุนพัฒนาโครงสร้างและระบบงาน
- พัฒนากระบวนการกำหนดกฎหมายและนโยบาย
- สร้างความตระหนักเรียนรู้เพื่อปรับพฤติกรรม
- พัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

ที่มา: บทบรรยายในการประชุมคณะทำงานพิจารณาโครงการสำคัญ สำนักงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 2/2559

การพัฒนา ๑๐๐ ตำบลต้นแบบด้านส่งเสริมสุขภาพ
และอนามัยสิ่งแวดล้อม 2016
โดย
อภัยหลักการเมืองน่าอยู่

บูรณาการ 5 กลุ่มวัย และอนามัยสิ่งแวดล้อม

พ่อแม่คุณภาพ คลอดปลอดภัย เด็กเติบโตสมวัย
สูงใหญ่ สมองดี มีทักษะชีวิต
วัยทำงานลดพฤติกรรมเสี่ยง สูงวัยอย่างมีคุณภาพ
ภายใต้อนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดี

ท้องถิ่น ชุมชน

- สนับสนุนการขับเคลื่อนงานโดยคณะกรรมการพัฒนาตำบลต้นแบบ
- สนับสนุนให้เกิดแผนยุทธศาสตร์พัฒนาสุขภาพกลุ่มวัยและสิ่งแวดล้อม
- สร้างความสัมพันธ์และส่งเสริมการสร้างคุณค่าให้องค์กรและบุคคล
- สร้างกระแสสังคมโดยใช้สื่อท้องถิ่น
- พัฒนาสถานประกอบการ ศูนย์เด็กเล็ก โรงเรียน วัด รพ. ให้ได้มาตรฐาน

ระบบบริการสาธารณสุข

- ส่งเสริม กระตุ้นให้ อปท. ใช้แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ ส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม แบบมีส่วนร่วม
- พัฒนาระบบบริการ ให้ได้มาตรฐานสากลและเพิ่มช่องทางเข้าถึงบริการ อย่างเท่าเทียม
- เฝ้าระวังสุขภาพทุกกลุ่มวัย และแก้ไขปัญหาสุขภาพ
- สื่อสารสังคมเพื่อสร้างความตระหนักในพื้นที่
- ประสานความร่วมมือท้องถิ่น ชุมชน และครอบครัว
- เป็นแกนนำในการประสานความร่วมมือและเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ชี้แนะด้านสุขภาพ
- กำกับติดตาม และวิจัยประเมินผล

ครอบครัว

- พ่อแม่คุณภาพมีลูกเมื่อพร้อม มีความรู้ ทักษะ มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี
- มีแนวคิดและการปฏิบัติเชิงบวกในการอยู่ร่วมกัน
- ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม
- มีส่วนร่วมดูแลและแก้ไขปัญาสุขภาพในครอบครัว
- มีจิตอาสา สนับสนุนและช่วยเหลือชุมชน
- ครอบครัวต้นแบบ แหล่งเรียนรู้ของครอบครัวอื่นๆ
- ดูแลสิ่งแวดล้อมในบ้าน

ชุมชน
ท้องถิ่น

ระบบบริการ
สาธารณสุข

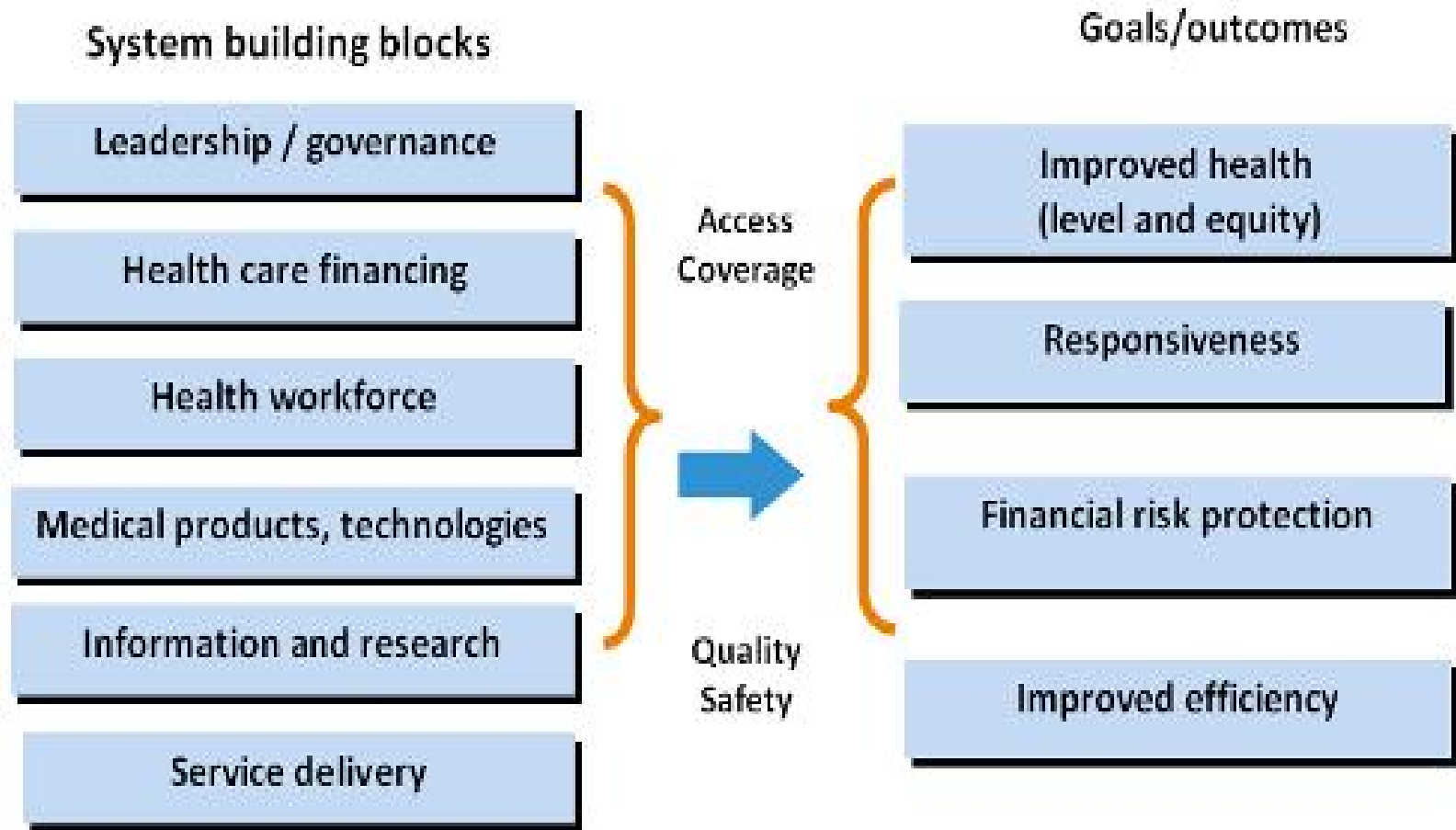
ครอบครัว

พื้นฐานอนามัยสิ่งแวดล้อมดี

สนับสนุน โดยภาคีเครือข่าย สธ, แรงงาน,มหาดไทย, พม , เกษตร , ศึกษา , ประชาสังคม

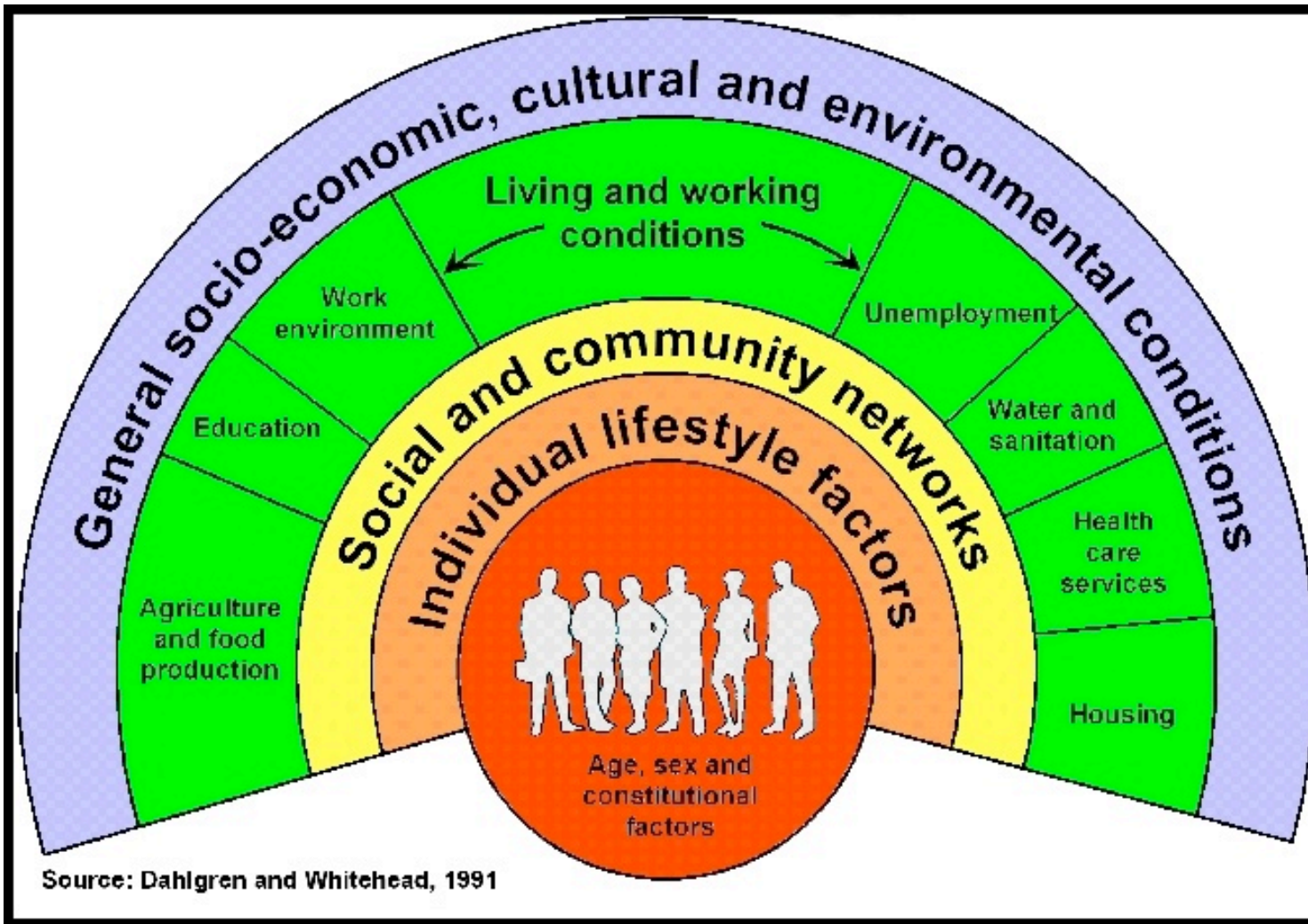
อาศัยหลักการ Health System Framework by WHO

Input → Process → Output

ที่มา: บทบรรยายในการประชุมคณะทำงานพิจารณาโครงการสำคัญ สำนักงานมัยสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 3/2559

ปัจจัยหลักการ Determinant of Health

มติดังกล่าวประกอบ
ท้องถิ่น

มติด้านบริการ
สาธารณสุข

มติด้านการ

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

อาศัย หลักการ ระบบสุขภาพอำเภอ

Outcome

ประชาชนมีสุขภาวะที่ดี

สถานะของประชาชนดี สามารถป้องกันภาวะเสี่ยงด้านสุขภาพ

ระบบบริการที่มีคุณภาพครอบคลุมทุกกลุ่มวัย ตอบสนองความต้องการของประชาชน

Output

สร้างเครือข่ายความร่วมมือทุกภาค
ส่วนในการจัดการสุขภาพชุมชน

ส่งเสริมและสนับสนุนประชาชนและ
ชุมชนร่วมกันดูแลสุขภาพพึ่งตนเองได้
และไม่ทอดทิ้งกัน

พัฒนาระบบบริการสุขภาพให้ครอบคลุม
มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

Process

การทำงานร่วมกัน
ในระดับอำเภอ

การมีส่วนร่วม
ของเครือข่าย
และชุมชน

การทำงานจนเกิดคุณค่า
ทั้งกับผู้รับบริการ และ
ตัวผู้ให้บริการเอง

การแบ่งปันทรัพยากร
และการพัฒนา
บุคลากร

การให้บริการสุขภาพ
ตามบริบทที่จำเป็น

หลักการระบบสุขภาพระดับอำเภอ(รสอ.)

Input

ระบบบริการ

กำลังคนด้าน
สุขภาพ

ระบบข้อมูล
ข่าวสาร

เทคโนโลยี

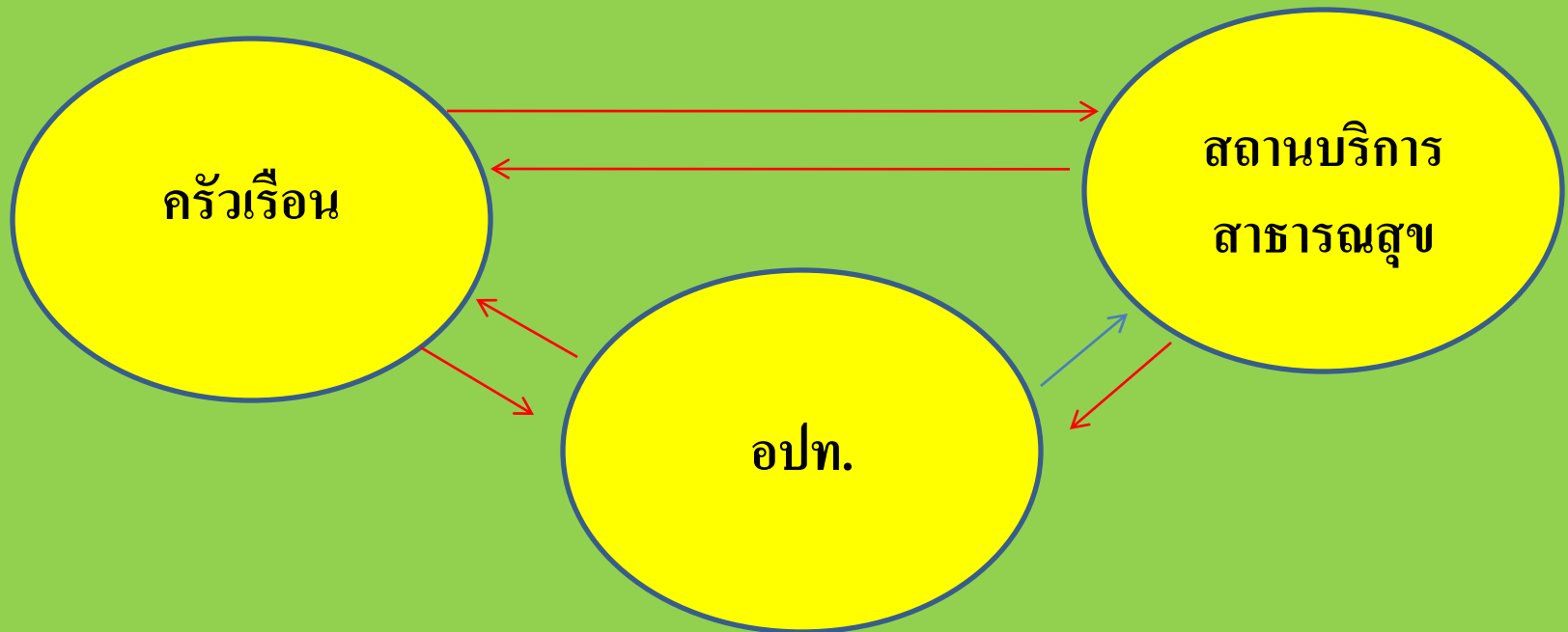
ค่าใช้จ่ายด้าน
สุขภาพ

การนำ/การ
อภิบาล
ระบบ

ระบบ
สุขภาพ
ชุมชน

พัฒนาสู่.....หลักคิดการพัฒนา ๑๐๐ ตำบลต้นแบบด้าน ส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบพื้นฐานชุมชน

มีพื้นฐานอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการมีสุขภาพดีทุกกลุ่มวัย

Feedback

กรอบแนวทางบูรณาการ 100 ตำบลต้นแบบ

Input

- นโยบาย แผนงาน การอภิบาลระบบ (Leadership /governance)
- งบประมาณ แหล่งทรัพยากร หรือกองทุนสุขภาพ (Healthcare financing)
- เจ้าหน้าที่, บุคลากร, ภาควิชาการ, ผู้นำชุมชน หรือ อสม. (Health workforce)
- หลักเกณฑ์, มาตรฐานวิชาการ, องค์ความรู้ (Medical product/ technology)
- ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง หรือ ข้อมูลชุมชน หรือ เทคโนโลยีในการสื่อสาร (Information and research)
- การเข้าถึงบริการ (Service delivery)
- การมีส่วนร่วมของชุมชน

Process

- กระบวนการพัฒนา อาศัยระบบ UCCARE คือ
1. การทำงานร่วมกันทุกภาคส่วน (Unity team)
  2. การให้ความสำคัญกับภาคประชาชน (Customer focus)
  3. การมีส่วนร่วมของเครือข่าย และชุมชน (Community participation)
  4. การส่งเสริมการเกิดคุณค่า (Appreciation)
  5. การแบ่งปันทรัพยากรและพัฒนาศักยภาพ (Resource sharing and human development)
  6. การบริการสุขภาพตามบริบทที่จำเป็น (Essential care)

Output

1. กระบวนการพัฒนา ตำบลต้นแบบ ตามหลัก UCCARE
2. มีองค์ประกอบขึ้นพื้นฐานในชุมชนที่มีคุณภาพ ด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย
  - 2.1 ครีวเรือน
  - 2.2 สถานบริการสาธารณสุข (โรงพยาบาล หรือ รพสต. ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข)
  - 2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Outcome

- ประชาชนทุกกลุ่มวัย ได้รับบริการด้านสุขภาพที่ดี และสามารถอาศัยในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี

Impact

- สภาวะสุขภาพของประชาชนดีขึ้น

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

ประชาชนมีสุขภาพดี

พ่อแม่คุณภาพ คลอดปลอดภัย เด็กเติบโตสมวัยสูงสมส่วน สมองดี มีทักษะชีวิต
วัยทำงานลดพฤติกรรมเสี่ยงสูงวัยอย่างมีคุณภาพ อยู่ภายใต้อนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดี

มิติครัวเรือน/ประชาสังคม
คุณภาพ (คนในครอบครัวมี
พฤติกรรมสุขภาพดี ใน
สิ่งแวดล้อมที่ดี)

มิติสถานบริการสาธารณสุขคุณภาพ
รพ. หรือ รพ.สต.) (ให้บริการส่งเสริม
สุขภาพอย่างมีคุณภาพ มีการจัดการ
อนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดี)

มิติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
คุณภาพ (SETTING ผ่านเกณฑ์
มาตรฐาน มีระบบอนามัยสิ่งแวดล้อม
คุณภาพ)

การทำงาน
ร่วมกันทุก
ภาคส่วน

การให้
ความสำคัญ
กับภาค
ประชาชน

การมีส่วนร่วม
ของเครือข่าย
และชุมชน

การส่งเสริมการ
เกิดคุณค่า

การแบ่งปัน
ทรัพยากรและการ
พัฒนาศักยภาพ

การบริการ
สุขภาพตาม
บริบทที่
จำเป็น

การอภิบาล
ระบบ นโยบาย
แผนงาน

งบประมาณ
กองทุน และ
ทรัพยากร

เจ้าหน้าที่, ภาควิชา
เครือข่าย, อสม.
ผู้นำชุมชน

หลักเกณฑ์
มาตรฐาน
วิชาการ

ระบบข้อมูล
ฐานข้อมูลใน
พื้นที่

ระบบ
บริการที่
จำเป็น

การมีส่วน
ร่วมของ
ชุมชน

Impact

Outcome

Output

Process
: UCCARE

Input:
6 building
blocks
plus

กรอบแนวทางการพัฒนา 100 ตำบลต้นแบบด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม

พัฒนากรอบองค์ประกอบพื้นฐานของชุมชน 3 มิติ

ครัวเรือน

สถานบริการสาธารณสุข

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

ชุมชน หมู่บ้านต้นแบบบ้านสะอาด

1. สุลักษณะทั่วไป
2. การดูแลพฤติกรรมสุขอนามัยที่ดี
3. การมีส่วนร่วมด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อมของชุมชน

รพ. และ รพสต. มีการจัดการขยะ
ติดเชื้อ, ขยะทั่วไป, ขยะอันตราย
และ GREEN & clean hospital

อปท. ผ่านเกณฑ์ ระบบ EHA
ตามระดับความต่างชุมชน ได้แก่

- ชุมชน อบต.
- ชุมชนใน เทศบาลตำบล
- ชุมชนใน เทศบาลเมือง, เทศบาลนคร

ด้านส่งเสริมสุขภาพ

ครัวเรือน มีการพัฒนาสุขภาพ
ใน 5 กลุ่มวัย

- แม่และเด็ก
- เด็กวัยเรียน
- เด็กวัยรุ่น
- วัยทำงาน
- วัยสูงอายุ

สถานบริการสาธารณสุข มีการพัฒนา

- ANC คุณภาพ
- WCC คุณภาพ
- บริการสุขภาพเด็กวัยเรียน
- YFHS
- คลินิก DPAC
- บริการส่งเสริมสุขภาพ Home Healthcare

อปท. มีการพัฒนา

- ตำบลนมแม่
- ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ
- โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
- ตำบลอนามัยเจริญพันธุ์
- องค์กรไร้พุง
- ตำบล Long Term care
- ชมรมผู้สูงอายุ 6

สรุปการบูรณาการ 100 ตำบลต้นแบบ		มิตिर้วเรือน	มตสถานบริการ สาธารณสุข	มตองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
ด้านอนามัย สิ่งแวดล้อม	ดำเนินการ ทุกกลุ่มวัย	ชุมชนหรือหมู่บ้านต้นแบบบ้าน สะอาด อนามัยดี ชีวีสมบูรณ์ (สุขลักษณะทั่วไปของบ้าน, การ ดูแลพฤติกรรมสุขอนามัยที่ดี และ การมีส่วนร่วมด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อมของชุมชน)	สถานบริการสาธารณสุขใน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข (โรงพยาบาลและ รพสต.) มีการจัดการขยะทุก ประเภทตามหลักมาตรฐาน และ GREEN & clean hospital	การพัฒนาคุณภาพระบบบริการ อนามัยสิ่งแวดล้อม (EHA)ตามระดับ ความแตกต่างของชุมชน ดังนี้ 1.ชุมชนใน อบต. 2. ชุมชนใน เทศบาลตำบล 3.ชุมชนใน เทศบาลเมือง เทศบาลนคร
ด้านส่งเสริม สุขภาพ	1.แม่และเด็ก	1.ฝากครรภ์เร็ว	1.ANC คุณภาพ	1.ตำบลนมแม่
		2.พ่อแม่คุณภาพ	2.WCC คุณภาพ	2.ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ
		3. พัฒนาการสมวัย		
		4.เลี้ยงลูกด้วยนมแม่		
	2.วัยเรียน	1.สูงดี สมส่วน	1.บริการสุขภาพเด็กวัยเรียน	1.โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
		2.สายตาดี		
		3.ฟันดี		
	3.วัยรุ่น	1.มีลูกเมื่อพร้อมและอายุเหมาะสม	1.YFHS	1.ตำบลอนามัยเจริญพันธุ์
		2.ไม่ตั้งครรภ์ซ้ำ		
	4.วัยทำงาน	1.BMI	1.คลินิก DPAC	1.องค์กร ไร้พุง
		2.รอบเอว		
	5.วัยสูงอายุ	1.พฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์	1.บริการส่งเสริมสุขภาพ/ Home Health Care	1.ตำบล Long Term Care
				2.ชมรมผู้สูงอายุ

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

การขับเคลื่อนการดำเนินงาน

- พัฒนาแนวทางการบูรณาการ ๑๐๐ ตำบลต้นแบบฯ
- อธิปไตยกรมอนามัย ชี้แจงนโยบายการพัฒนา ๑๐๐ ตำบลต้นแบบฯแก่ ศูนย์อนามัย
- พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่พัฒนากระบวนการบูรณาการตำบลต้นแบบด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม
- ศูนย์อนามัย คัดเลือกตำบลต้นแบบ จาก พื้นที่ที่มีการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพระยะยาวของกระทรวงสาธารณสุข (Long Term Care)
- ศูนย์อนามัย ผลักดันแนวทางการพัฒนาต้นแบบในพื้นที่ฯ การเชื่อมเสริมพลังสนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- ประชุมถอดบทเรียนของการพัฒนา และแลกเปลี่ยนเรียนเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง ศูนย์อนามัย และส่วนกลาง
- ปรับปรุงแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่
- ทำการขยายการพัฒนาในพื้นที่อื่น ๆ

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

บทบาทของศูนย์อนามัย ต่อการพัฒนา

- เสนอนโยบายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
- ผลักดันการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ การตั้งคณะทำงาน ขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่เพื่อพัฒนางาน
- ลงพื้นที่ร่วมการพัฒนาเสริมพลัง สนับสนุน และให้ข้อเสนอแนะ ทางด้านวิชาการต่อการพัฒนา ๑๐๐ ตำบลต้นแบบฯ
- ถอดบทเรียนความสำเร็จ ข้อจำกัด อุปสรรคต่อการพัฒนา ๑๐๐ ตำบลต้นแบบฯ
- พัฒนาสู่แหล่งเรียนรู้ เมื่อสามารถผลักดันให้พื้นที่พัฒนาสู่ความเป็น ต้นแบบด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม

หลักเกณฑ์การพัฒนาเมืองน่าอยู่ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

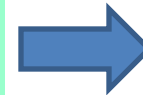

การแบ่งระดับการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

ชุมชนชนบท

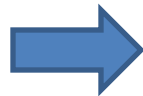

อบต.

แนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่
ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
ระดับ อบต.

ชุมชนกึ่งเมืองกึ่ง
ชนบท

เทศบาลตำบล

แนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่
ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
ระดับ เทศบาลตำบล

ชุมชนเมือง

เทศบาลเมือง
เทศบาลนคร

แนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่
ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
ระดับ เทศบาลเมือง
เทศบาลนคร

หลักเกณฑ์เมืองน่าอยู่ ระดับชุมชนชนบท หรือ อบต.

มิติครัวเรือน

ชุมชน หมู่บ้าน ต้นแบบ
บ้านสะอาด

- สู่ลักษณะทั่วไปของบ้าน
- การดูแลพฤติกรรมสุขอนามัยที่ดี
- การมีส่วนร่วมด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของชุมชน

มิตสถานบริการสาธารณสุข

โรงพยาบาล/รพสต ในสังกัด
สำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุข

- การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ
- การจัดการมูลฝอยทั่วไป
- การจัดการขยะอันตราย
- GREEN & clean hospital

มิตองค์กรปกครองท้องถิ่น

อปท.คุณภาพด้านอนามัย
สิ่งแวดล้อม (EHA)

- ต้องมีการลงทะเบียนหรือสมัคร EHA พื้นฐาน 4 ระบบ (แต่บังคับพัฒนาผ่านเกณฑ์ อย่างน้อย 1 ระบบ)
- การจัดการสุขาภิบาลอาหาร
  - การควบคุมคุณภาพน้ำบริโภค
  - การจัดการสิ่งปฏิกูล
  - การจัดการมูลฝอย

หลักเกณฑ์เมืองน่าอยู่ ระดับชุมชนถึงเมืองถึงชนบท หรือเทศบาลตำบล

มิติครัวเรือน

ชุมชนต้นแบบบ้านสะอาด

- สู่ลักษณะทั่วไปของบ้าน
- การดูแลพฤติกรรมสุขอนามัยที่ดี
- การมีส่วนร่วมด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของชุมชน

มิตสถานบริการสาธารณสุข

โรงพยาบาล/รพสต ในสังกัด
สำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุข

- การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ
- การจัดการมูลฝอยทั่วไป
- การจัดการขยะอันตราย
- GREEN & clean hospital

มิตองค์กรปกครองท้องถิ่น

อปท.คุณภาพด้านอนามัย
สิ่งแวดล้อม (EHA)

ผ่านระบบ EHA พื้นฐานทั้ง 4 ระบบ

- การจัดการสุขาภิบาลอาหาร
- การควบคุมคุณภาพน้ำบริโภค
- การจัดการสิ่งปฏิกูล
- การจัดการมูลฝอย

ต้องทำเพิ่มระบบตามปัญหาพื้นที่อีก
อย่างน้อย 1 ระบบ ดังนี้

- กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- การจัดการเหตุรำคาญ
- การจัดการภาวะฉุกเฉิน
- การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
- การบังคับใช้กฎหมาย

หลักเกณฑ์เมืองน่าอยู่ ระดับชุมชนเมือง หรือเทศบาลเมือง เทศบาลนคร

มิติครัวเรือน

ชุมชนต้นแบบบ้านสะอาด

- สุนัขลักษณะทั่วไปของบ้าน
- การดูแลพฤติกรรมสุขอนามัยที่ดี
- การมีส่วนร่วมด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของชุมชน

มิตสถานบริการสาธารณสุข

โรงพยาบาล/รพสต ในสังกัด
สำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุข

- การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ
- การจัดการมูลฝอยทั่วไป
- การจัดการขยะอันตราย
- GREEN & clean hospital

มิตองค์กรปกครองท้องถิ่น

อปท.คุณภาพด้านอนามัย
สิ่งแวดล้อม (EHA)

ผ่านระบบ EHA พื้นฐานทั้ง 4 ระบบ

- การจัดการสุขาภิบาลอาหาร
- การควบคุมคุณภาพน้ำบริโภค
- การจัดการสิ่งปฏิกูล
- การจัดการมูลฝอย

ต้องทำเพิ่มระบบตามปัญหาพื้นที่อีก
อย่างน้อย 2 ระบบ ดังนี้

- กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- การจัดการเหตุรำคาญ
- การจัดการภาวะฉุกเฉิน
- การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
- การบังคับใช้กฎหมาย